

Kommunstyrelsen
YttrandeHandläggare:
Monika Westlinder, Cheri BrundinJustitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se
Diarienummer Ju2025/02076

Yttrande över remiss av SOU 2025:102 Bättre ansvarsfördelning

Kommunstyrelsen Uppsala kommun har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet Bättre ansvarsfördelning (SOU 2025:102). Justitiedepartementet har remitterat betänkandet Bättre ansvarsfördelning (SOU 2025:102) till Uppsala kommun för yttrande senast den 12 januari 2026.

Uppsala kommun har granskat utredningens förslag och bedömningar med utgångspunkt i hur de bedöms påverka kommunen.

Sammanfattning

Uppsala kommun tillstyrker och är positiva till förslagen i betänkandet. Förslaget att kommunerna tar över tillståndsprövning enligt ordningslagen ligger i linje med kommunens lokalkännedom och erfarenhet av liknande ärenden.

Överföringen av tillstånd för sprängning och användning av pyrotekniska varor till kommunen bedöms som särskilt ändamålsenlig, då brandförsvaret redan idag har ansvar enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Betänkandets förslag skapar bättre förutsättningar för samordnad tillsyn och ökad säkerhet.

Kommunen ser det som angeläget att ett beslut om införande fattas med god framförhållning samt att kommunen får vägledning och stöd inför tillämpningen. För att säkerställa en rättssäker och effektiv övergång krävs exempelvis tydliga nationella riktlinjer och stödmaterial, formaliserad samverkan med Polismyndigheten samt tydlig kommunikation till allmänheten.

Uppsala kommun bedömer det föreslagna ikraftträdandet den 1 januari 2027 som kort förberedelsetid.

Förslaget innebära trots avgiftsfinansiering initialt tillfälliga ökade kostnader för kommunen i form av exempelvis rekrytering och utbildning av personal samt framtagande av rutiner och handlägningsstöd. Uppsala kommunen ser därmed ett initialt behov av medfinansiering från staten i form av generella statsbidrag för implementerings- och införandekostnaderna.

Uppsala kommun ger nedan mer utförliga synpunkter på remissen.

Vissa tillstånd enligt ordningslagen

Kommunen har god lokalkännedom och erfarenhet av liknande ärenden, vilket gör kommunen lämpad att hantera föreslagna uppgifter.

Uppsala kommun vill särskilt lyfta följande:

- Sprängning inom detaljplanelagt område: Överföring av tillståndsansvaret till kommunen möjliggör bättre samordning med tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Det ger brandförsvaret ökad insyn i var sprängningar sker, vilket stärker säkerhetsarbetet.
- Användning av pyrotekniska varor: Ett övertagande av kommunen är ändamålsenlig eftersom kompetensen redan finns inom brandförsvaret genom LBE-relaterade uppdrag.

För att säkerställa en rättssäker och effektiv övergång betonas behovet av:

- Nationella riktlinjer och stödmaterial: Erfarenheter från andra områden visar att kommunal praxis kan variera, vilket riskerar att skapa ojämlig hantering och skyddsnivå.
- Tydlig ansvarsfördelning för vägledning: Det är avgörande att det klargörs vilken myndighet som får ansvar för att ta fram vägledande material och riktlinjer. Uppsala kommun ser att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), med sin kompetens inom säkerhet och riskhantering, är en lämplig aktör för vägledande material och riktlinjer, särskilt i frågor som rör sprängning och pyroteknik. Alternativt bör Justitiedepartementet tydligt utse ansvarig myndighet i det fortsatta lagstiftningsarbetet.
- Reglerad samverkan med Polismyndigheten: Särskilt gällande yttranden och eventuell vetorätt. Tydliga rutiner och handläggningstider krävs för att undvika rättsosäkerhet.
- Tillgång till statistik från Polismyndigheten över antalet ärenden per år för att möjliggöra planering och dimensionering.
- Kommunikation till allmänheten: Förändrade kontaktvägar och rutiner måste kommuniceras tydligt för att undvika förvirring och säkerställa tillgänglighet.

Ikraftträdde och övergångsbestämmelser

Kommunen ser det som angeläget att ett beslut om införande fattas med god framförhållning samt att kommunen får vägledning och stöd inför tillämpningen. Det föreslagna ikraftträdandet den 1 januari 2027 bedöms som kort tid i förhållande till det förberedelsearbete som krävs för övergången. För att säkerställa ett fungerande övergång och implementering krävs efter beslutet om genomförandet tid för:

- Tydlig övergångsplanering och samordning mellan berörda myndigheter.
- Vägledning och stöd till kommunerna inför tillämpningen och övergången.
- Säkerställande av ansvarsfördelning inom kommunen samt beslut om revidering av reglementen och delegationsordning.
- Rekrytering och utbildning av handläggare samt säkerställa rutiner och handlägningsstöd.
- Framtagande av ansökningsrutiner, digitala lösningar och informationsmaterial till allmänheten.
- Upprättande av systemstöd samt säker hantering av personuppgifter och känslig information.

Konsekvenser

Förslaget innebär att kommunen påförs nya arbetsuppgifter och därmed en ökad arbetsbelastning. Möjligheten att ta ut avgifter motsvarande kommunens kostnader för tillståndsprövningen är en nödvändig förutsättning för att inte belasta den kommunala budgeten långsiktigt.

Implementeringen av utredningens förslag kommer trots avgiftsfinansiering för tillståndsärendena att innebära tillfälliga ökade kostnader för rekrytering och utbildning av personal samt framtagna av systemstöd, rutiner och handlägningsstöd. Det kommer även initialt att krävas informationsinsatser till allmänheten och berörda aktörer.

Uppsala kommun lyfter därmed behov av tillkommande generella statsbidrag som kompensation för kommunernas implementerings- och införandekostnader.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Ordförande

John Hammar
Kommunsekreterare